אלו תלמידי חכמים. אלמלא אין גריכין חומה: [זו] כנסת ישראל. כולם שוין לענין חומה וגוזרים עליהן מלחמה בעובדי כוכבים: שלחה מחכב עמים. שלחה מלאיה להסכים להסליחון על בניך: כל הדושיו. כל ישראל ביידך [הם] לשמרן: כלשון אדמי נאמר. יתנו תורה אור כמו ומגמתם מתיבון (דברים ו): אם אנו עולם. וכן רוכן יהיו שוין ועוסקים בתורה כמו שנאמר: עתה אקבלם. בתורה כשיגלו בעמים: ויאמרו מעט ונו'. בקרוב אקבלם: ויאמרו מעט ונו'. ואף [אם] מועטין הן השוין בעמים יאמרו ממשלת מלך וסרים יהיו כעמים מלשלת משלת מלך וסרים. "יאמרו" כמו "לא יחל דברו" (במדבר ג): מגדה כלו ואלך. דריוש לוה אתה פלאת עבר הנהר על אנשי כלכת הגדולה: מגת המלך. מגבת מסים שהן מעולין תמיד על בני המדינה: אדרגונא. עיקרי תבואות ובהמות מדי שהיה בשנה: בריא חדפא. יפיאת כריית בתר מים חיים לשתות: לא מידויל. לא יתמלאו בו מים והפסדתם ליתמי לאו כבי מחילה ניכהו לשלם: לאגלי גפא. לשעבדי מלוכות בזמן שישראל בגלות אעפ"כ קדושיו של ישראל העוסקים בתורה יהיו מסורין ביידך: לרגלך. משמע בשבילך ומשמע רגל מסמ"ל יחנו בנוים. בלשון ארמי כמו ושנותם ותתנינון לכותר גם יתנון שעוסקים בתורה כולהו עתה אקבצם מגלותם ואם מעט מהם יעסקו ויחלו אותו מעט ויחלו כמו לא יחל דברו: מגת המלך. שנהנין מחנות למלך מסים: ארגונא. מס של קרקע: כריא חדתא. חפירה גדולה שחופרין לכנס שם מים הרבה להשקות מפנה שדות ע"י דליה ורדך נגרים ופסקה) ליתן ליתומין חלק בחפירה זו שהן נהנין מפנה כאחרים: לא מידויל. שלא יגבעו המים ונמצאת מציאה מעות יתומים בבדי: לאגלי גפא. זהו שעושין מחיצה או גדר סמוך לחומת העיר מבחוץ כדי להגן על החומה ועל שם כך קרי אגלי גפא לשון הגפת דלתות בלומר לעולל שערים שעושין לפני פינת העיר משום מצור העיר: לכריא פתיא. שחופרין למלאות ממנו מים לשתות ועל שם כך קרי ליה כריא פתיא שדולין בכלי חרס כמו (נדרים ל ופ"מ) פתיא אוכמא: אפי' מרבנן. שהן שותין מבנו כאחרים: ואי קא נפקי באכלוזא. כלומר מוצאין חבורות בני העיר הן עצמן (ואינן) [ואינה] חופרין ואינן שוכרין רבנן לא עבדי הכי מפני כבוד תורה: פתח אוצר בשני בצורות. לפרנס עניים: בעל הלכות. זה ששונה ברייתות. אף על גב דבדוכתא אחרינא אמרי' בעלי הלכות אלו בעלי משנה הבא הואיל ותני בעלי משנה צריכין למיסר דהלכות אלו ברייתות הן: כבלב ובעורב. דכתיב ורחמיו על כל מעשיו: רבי לפרנס. שלא היה רוצה

אלו תלמידי חכמים. אלמלא אין גריכין חומה: [זו] כנסת ישראל. כולם שוין לענין חומה וגוזרים עליהן מלחמה בעובדי כוכבים: שלחה מחכב עמים. שלחה מלאיה להסכים להסליחון על בניך: כל הדושיו. כל ישראל ביידך [הם] לשמרן: כלשון אדמי נאמר. "יתנו" כמו "לא יחל דברו" (במדבר ג): מגדה כלו ואלך. דריוש לוה אתה פלאת עבר הנהר על אנשי כלכת הגדולה: מגת המלך. מגבת מסים שהן מעולין תמיד על בני המדינה: אדרגונא. עיקרי תבואות ובהמות מדי שהיה בשנה: בריא חדפא. יפיאת כריית בתר מים חיים לשתות: לא מידויל. לא יתמלאו בו מים והפסדתם ליתמי לאו כבי מחילה ניכהו לשלם: לאגלי גפא. לשעבדי מלוכות בזמן שישראל בגלות אעפ"כ קדושיו של ישראל העוסקים בתורה יהיו מסורין ביידך: לרגלך. משמע בשבילך ומשמע רגל מסמ"ל יחנו בנוים. בלשון ארמי כמו ושנותם ותתנינון לכותר גם יתנון שעוסקים בתורה כולהו עתה אקבצם מגלותם ואם מעט מהם יעסקו ויחלו אותו מעט ויחלו כמו לא יחל דברו: מגת המלך. שנהנין מחנות למלך מסים: ארגונא. כריא חדתא. חפירה גדולה שחופרין לכנס שם מים הרבה להשקות מפנה שדות ע"י דליה ורדך נגרים ופסקה) ליתן ליתומין חלק בחפירה זו שהן נהנין מפנה כאחרים: לא מידויל. שלא יגבעו המים ונמצאת מציאה מעות יתומים בבדי: לאגלי גפא. זהו שעושין מחיצה או גדר סמוך לחומת העיר מבחוץ כדי להגן על החומה ועל שם כך קרי אגלי גפא לשון הגפת דלתות בלומר לעולל שערים שעושין לפני פינת העיר משום מצור העיר: לכריא פתיא. שחופרין למלאות ממנו מים לשתות ועל שם כך קרי ליה כריא פתיא שדולין בכלי חרס כמו (נדרים ל ופ"מ) פתיא אוכמא: אפי' מרבנן. שהן שותין מבנו כאחרים: ואי קא נפקי באכלוזא. כלומר מוצאין חבורות בני העיר הן עצמן (ואינן) [ואינה] חופרין ואינן שוכרין רבנן לא עבדי הכי מפני כבוד תורה: פתח אוצר בשני בצורות. לפרנס עניים: בעל הלכות. זה ששונה ברייתות. אף על גב דבדוכתא אחרינא אמרי' בעלי הלכות אלו בעלי משנה הבא הואיל ותני בעלי משנה צריכין למיסר דהלכות אלו ברייתות הן: כבלב ובעורב. דכתיב ורחמיו על כל מעשיו: רבי לפרנס. שלא היה רוצה

אלו שלינו למרמת עליהם. לפי שהיו עסוקים במלאכת שמים בבנין בית המקדש ה"ל לן להטיל מס על לומדי תורה: **והלך** זו תרגומא. פי' בקונטרס עיקור בהמות ותבואה כו' ור"ח פי' תרוחת זורון לשלטון העובר ממקום למקום שעתן לו כל עיר ועיר תרוחה ופירושו מלשון ויבא הלך לאש העמיר (שמואל ב יב): **בריא** פתיא. פירש ר"ח להסיר נגבוסים מרחוב העיר: **איפרא** הורמיז. פר"ח דמשמעות הלשון הן מלת המקום מיפרא כמו אפריון ומעייה לר"ש (נ"מ דף קיט.) הורמיז שם שכיבה כי הסיא דס"פ אחד דיני ממונות (סנהדרין דף נא. וסז ד"ה הורמיז) מפלגא דיזק ולעיל הורמיז בזיי"ן מפלגא ולתחת הורמיז בנו"ן כמו הורמיז בר לילתא לקמן (דף עב.): (לעיל) **ככלב** וכעורב. כמו שפי' הקונטרס והייט דכתיב עוקן לבהמה לחמה לבני עורב וגו' בהמה בגימטריא כלב: **יתיב** רב יוסף וקא מעיין בה. וא"ת וכי ליה ליה ביבא קלירה מעברנה וגו' (יפיה כו) בראמרי' בפירקין (דף יז:) וי"ל דקבל משום שלוש מלכות כדעבד רבא לקמן (שם) וכי היכי דפלגיהו רבא לעניי עובדי כוכבים ה"נ פדה בהו רב יוסף שבויי עובדי כוכבים ומיהו לא לריכי להכי אלא כדפירש הקונטר' (נ) ס) דרבא דקבלה משום שלוש מלכות וכיון שאמר לו ליתן לאלוה רבה לא היה אפשר לחלקם לעניי עובדי כוכבים לאסור לגנוב דעת הבריות ואפי' דעתו של עובד כוכבים (חולין לד.) אבל מעות המחולקים לעניים אין כאן גניבת דעת דאיהו ממי ידעי שישראל רגילין לפרנסם כדאמר בהגזקין (גיטין דף סא.) מפרנסים עניי עכו"ם עם עניי ישראל מפני דרכי שלום והא דקבל מהתם מדינא דגדב ברגא לבי כנישתא בפ"ק דערכין (דף ז: וסז ד"ה עד) אע"ג דהתם לא היה שלוש מלכות אתם עומדת משום דהוו כמו קרבן וחמריון (גיזר סב.) אינם אינם לרבות נכרים שעובדים גדרים וגדבה ישראל: **לא** בבנין בית המקדש ה"ל אין להטיל מס על לומדי תורה: זו תרגומא. פי' בקונטרס עיקור בהמות ותבואה כו' ור"ח פי' תרוחת זורון לשלטון העובר ממקום למקום שעתן לו כל עיר ועיר תרוחה ופירושו מלשון ויבא הלך לאש העמיר (שמואל ב יב): **בריא** פתיא. פירש ר"ח להסיר נגבוסים מרחוב העיר: **איפרא** הורמיז. פר"ח דמשמעות הלשון הן מלת המקום מיפרא כמו אפריון ומעייה לר"ש (נ"מ דף קיט.) הורמיז שם שכיבה כי הסיא דס"פ אחד דיני ממונות (סנהדרין דף נא. וסז ד"ה הורמיז) מפלגא דיזק ולעיל הורמיז בזיי"ן מפלגא ולתחת הורמיז בנו"ן כמו הורמיז בר לילתא לקמן (דף עב.): (לעיל) **ככלב** וכעורב. כמו שפי' הקונטרס והייט דכתיב עוקן לבהמה לחמה לבני עורב וגו' בהמה בגימטריא כלב: **יתיב** רב יוסף וקא מעיין בה. וא"ת וכי ליה ליה ביבא קלירה מעברנה וגו' (יפיה כו) בראמרי' בפירקין (דף יז:) וי"ל דקבל משום שלוש מלכות כדעבד רבא לקמן (שם) וכי היכי דפלגיהו רבא לעניי עובדי כוכבים ה"נ פדה בהו רב יוסף שבויי עובדי כוכבים ומיהו לא לריכי להכי אלא כדפירש הקונטר' (נ) ס) דרבא דקבלה משום שלוש מלכות וכיון שאמר לו ליתן לאלוה רבה לא היה אפשר לחלקם לעניי עובדי כוכבים לאסור לגנוב דעת הבריות ואפי' דעתו של עובד כוכבים (חולין לד.) אבל מעות המחולקים לעניים אין כאן גניבת דעת דאיהו ממי ידעי שישראל רגילין לפרנסם כדאמר בהגזקין (גיטין דף סא.) מפרנסים עניי עכו"ם עם עניי ישראל מפני דרכי שלום והא דקבל מהתם מדינא דגדב ברגא לבי כנישתא בפ"ק דערכין (דף ז: וסז ד"ה עד) אע"ג דהתם לא היה שלוש מלכות אתם עומדת משום דהוו כמו קרבן וחמריון (גיזר סב.) אינם אינם לרבות נכרים שעובדים גדרים וגדבה ישראל:

אלו ת"ח ר"ל סבר לה א) כדדרש רבא אני חומה" זו כנסת ישראל "ושדי כמגדלות" אלו בתי כנסיות ובתי מדרשות. ב) **רבן** [ר"ג] **נחמן** ברב אסרא רמא כרגא ארבנן, א"ל רב נחמן בר יצחק עברת אדאורייתא ואדנביאי ואדכתובי אדאורייתא דכתיב "אף חובב עמים כל קדושיו בידך" אמר משה לפני הקב"ה: רבונו של עולם אפילו בשעה שאתה מחבב עמים כל קדושיו יהיו בידך, והם תבו לרגלך" תני רב יוסף אלו תלמידי חכמים שמכתתים רגליהם מעיר לעיר וממדינה למדינה ללמוד תורה "ישא מדברותיך" לישא וליתן בדבורותיו של מקום, אנבייאי דכתיב "גם כי יתנו בגוים עתה אקבצם ויחלו מעט ממשא מלך ושרים" אמר ג) עולא: פסוק זה בלשון ארמית נאמר "אף תנו בגוים עתה אקבצם, ואם מעט מדם יחלו ממשא מלך ושרים" אדכתובי דכתיב "מגדה בלו והלך לא שליט למרמא עליהם" ד) ואמר רב יהודה מגדה זו מגת המלך בלו זו כסף גולגלתא והלך זו ארגונא. רב פפא ה) רמא כריא חדתא איתמי, א"ל רב שישא בריה דרב אידי לרב פפא ודילמא לא מידויל? א"ל כי משקל שקילנא מגייהו: אי מידויל מידויל, ואי לא מהדרנא לה ניהליידו. ה) אמר רב יהודה הכל לאגלי גפא אפילו מיתמי ו) "אבל רבנן לא צריכי ומיטרוחא" הכל לכריא פתיא אפי' מרבנן "ולא אמרן אלא דלא נפקי באכלוזא אבל נפקי באכלוזא, רבנן לאו בני מיפק באכלוזא נינהו: רבי פתח אוצרות בשני בצורות אמר: יכנסו בעלי מקרא בעלי משנה בעלי גמרא בעלי הלכה בעלי הגדה אבל עמי הארץ אל יכנסו: דחק רבי יונתן בן עמרם ונכנס, אמר לו: רבי, פרנסני, אמר לו בני קרית? אמר לו לאו, שניתי? א"ל לאו, אם כן במה אפרנסך? [א"ל] פרנסני כלכלב ובעורב, פרנסיה, בחר דנפק "יתיב רבי וקא מצטער ואמר "אוי לי שנתתי פתי לעם הארץ" אמר לפניו ר' שמעון בר רבי שמא יונתן בן עמרם תלמידך הוא שאינו רוצה ליהנות מכבוד תורה מימיו? בדקו ואשכח, אמר רבי: יכנסו הכל; רבי למעמיה דאמר רבי ז) אין פורענות בא לעולם אלא בשביל עמי הארץ בהדא דמי ח) כגילא דשדו אטבריא אתו לקמיה דרבי ואמרו ליה ליתבו רבנן בהדן, אמר להו לא, אמרו ליה ערוקין, [א"ל] ערוקו, ערקו פלגיהון, דליוה פלגא, אתו הנהו פלגא קמי דרבי א"ל ליתבו רבנן בהדן, אמר להו לא, ערוקין, ערוקו, ערקו כולהו, פש ההוא כובס שריוה אכובס, ערק כובס, פקע כגילא, א"ר ראיתם שאין פורענות בא לעולם אלא בשביל עמי הארץ: וכמה יהא בעיר ויהא כאנשי העיר וכו': ורמינהי ט) "הרחבת והגמלת העוברת ממקום למקום ולנה בחוכה והודרה עמהן הן בסקילה וממונן פלט, ואם נשתהו שם שלשים יום הן בסייף וממונן אבד אמר רבא לא קשיא הא "לבני מתא" הא "ליתובי מתא" כדתניא י) המודר הנאה מאנשי העיר כל שנשתהא שם שנים עשר חדש אסור ליהנות ממנו פחות מכאן מותר ליהנות ממנו ולכל מקומי מ' בעינן "ב' חדש" ותניא י) "שלשים יום לחמרי, שלשה חדשים לקופה, ששה לכסות, תשעה לקבורה שנים עשר לבני העיר" אמר ר' אסי אמר ר' יוחנן "כי תנן נמי מתניתין שנים עשר חדש לפסי העיר תנן: וא"ר אסי אמר ר' יוחנן "הכל לפסי העיר ואפי' מיתמי "אבל רבנן לא צריכי נטירוחא, אמר רב פפא "לשורא ולפרשאה ולטרזינא אפילו מיתמי "אבל רבנן לא צריכי נטירוחא כללא דמילתא "כל מילתא דאית להו הנאה מינה אפילו מיתמי, רבה רמא צדקה אתמי' דבי בר מריון' א"ל אביי והתני רב שמואל בר יהודה "אין פוסקין צדקה על היתומים אפילו לפדיון שבויים" א"ל אנא "לאהשובינהו קא עבידנא. ג) "איפרא הורמיז אימיה דשבור מלכא שדרה ארנקא דדינרי לקמיה דרב יוסף אמרה "ליהוי למצוה רבה" יתיב רב יוסף וקא מעיין בה מאי "מצוה רבה" א"ל אביי מדתני רב שמואל בר יהודה "אין פוסקין צדקה על היתומים אפילו לפדיון שבויים" שמע מינה

פדיון

ב) אלו ת"ח ר"ל סבר לה א) כדדרש רבא אני חומה" זו כנסת ישראל "ושדי כמגדלות" אלו בתי כנסיות ובתי מדרשות. ב) **רבן** [ר"ג] **נחמן** ברב אסרא רמא כרגא ארבנן, א"ל רב נחמן בר יצחק עברת אדאורייתא ואדנביאי ואדכתובי אדאורייתא דכתיב "אף חובב עמים כל קדושיו בידך" אמר משה לפני הקב"ה: רבונו של עולם אפילו בשעה שאתה מחבב עמים כל קדושיו יהיו בידך, והם תבו לרגלך" תני רב יוסף אלו תלמידי חכמים שמכתתים רגליהם מעיר לעיר וממדינה למדינה ללמוד תורה "ישא מדברותיך" לישא וליתן בדבורותיו של מקום, אנבייאי דכתיב "גם כי יתנו בגוים עתה אקבצם ויחלו מעט ממשא מלך ושרים" אמר ג) עולא: פסוק זה בלשון ארמית נאמר "אף תנו בגוים עתה אקבצם, ואם מעט מדם יחלו ממשא מלך ושרים" אדכתובי דכתיב "מגדה בלו והלך לא שליט למרמא עליהם" ד) ואמר רב יהודה מגדה זו מגת המלך בלו זו כסף גולגלתא והלך זו ארגונא. רב פפא ה) רמא כריא חדתא איתמי, א"ל רב שישא בריה דרב אידי לרב פפא ודילמא לא מידויל? א"ל כי משקל שקילנא מגייהו: אי מידויל מידויל, ואי לא מהדרנא לה ניהליידו. ה) אמר רב יהודה הכל לאגלי גפא אפילו מיתמי ו) "אבל רבנן לא צריכי ומיטרוחא" הכל לכריא פתיא אפי' מרבנן "ולא אמרן אלא דלא נפקי באכלוזא אבל נפקי באכלוזא, רבנן לאו בני מיפק באכלוזא נינהו: רבי פתח אוצרות בשני בצורות אמר: יכנסו בעלי מקרא בעלי משנה בעלי גמרא בעלי הלכה בעלי הגדה אבל עמי הארץ אל יכנסו: דחק רבי יונתן בן עמרם ונכנס, אמר לו: רבי, פרנסני, אמר לו בני קרית? אמר לו לאו, שניתי? א"ל לאו, אם כן במה אפרנסך? [א"ל] פרנסני כלכלב ובעורב, פרנסיה, בחר דנפק "יתיב רבי וקא מצטער ואמר "אוי לי שנתתי פתי לעם הארץ" אמר לפניו ר' שמעון בר רבי שמא יונתן בן עמרם תלמידך הוא שאינו רוצה ליהנות מכבוד תורה מימיו? בדקו ואשכח, אמר רבי: יכנסו הכל; רבי למעמיה דאמר רבי ז) אין פורענות בא לעולם אלא בשביל עמי הארץ בהדא דמי ח) כגילא דשדו אטבריא אתו לקמיה דרבי ואמרו ליה ליתבו רבנן בהדן, אמר להו לא, אמרו ליה ערוקין, [א"ל] ערוקו, ערקו פלגיהון, דליוה פלגא, אתו הנהו פלגא קמי דרבי א"ל ליתבו רבנן בהדן, אמר להו לא, ערוקין, ערוקו, ערקו כולהו, פש ההוא כובס שריוה אכובס, ערק כובס, פקע כגילא, א"ר ראיתם שאין פורענות בא לעולם אלא בשביל עמי הארץ: וכמה יהא בעיר ויהא כאנשי העיר וכו': ורמינהי ט) "הרחבת והגמלת העוברת ממקום למקום ולנה בחוכה והודרה עמהן הן בסקילה וממונן פלט, ואם נשתהו שם שלשים יום הן בסייף וממונן אבד אמר רבא לא קשיא הא "לבני מתא" הא "ליתובי מתא" כדתניא י) המודר הנאה מאנשי העיר כל שנשתהא שם שנים עשר חדש אסור ליהנות ממנו פחות מכאן מותר ליהנות ממנו ולכל מקומי מ' בעינן "ב' חדש" ותניא י) "שלשים יום לחמרי, שלשה חדשים לקופה, ששה לכסות, תשעה לקבורה שנים עשר לבני העיר" אמר ר' אסי אמר ר' יוחנן "כי תנן נמי מתניתין שנים עשר חדש לפסי העיר תנן: וא"ר אסי אמר ר' יוחנן "הכל לפסי העיר ואפי' מיתמי "אבל רבנן לא צריכי נטירוחא, אמר רב פפא "לשורא ולפרשאה ולטרזינא אפילו מיתמי "אבל רבנן לא צריכי נטירוחא כללא דמילתא "כל מילתא דאית להו הנאה מינה אפילו מיתמי, רבה רמא צדקה אתמי' דבי בר מריון' א"ל אביי והתני רב שמואל בר יהודה "אין פוסקין צדקה על היתומים אפילו לפדיון שבויים" א"ל אנא "לאהשובינהו קא עבידנא. ג) "איפרא הורמיז אימיה דשבור מלכא שדרה ארנקא דדינרי לקמיה דרב יוסף אמרה "ליהוי למצוה רבה" יתיב רב יוסף וקא מעיין בה מאי "מצוה רבה" א"ל אביי מדתני רב שמואל בר יהודה "אין פוסקין צדקה על היתומים אפילו לפדיון שבויים" שמע מינה

פדיון

רבינו גרשום

אלו ת"ח. שלומדין זה מזה כתינוק יונק משדי אמו: ורישׁ לקיש דפסיק מאסברם מחול ירבון דרישׁ האי אני תורה בכל ישראל. ולא בצדיקים בלבד: כרגא. כסף גולגלתא: אע"פ שאתה מחבב אומות העולם. שאתה נותן להם על ישראל ממשלה בזמן שישראל בגלות אעפ"כ קדושיו של ישראל העוסקים בתורה יהיו מסורין ביידך: לרגלך. משמע בשבילך ומשמע רגל מסמ"ל יחנו בנוים. בלשון ארמי כמו ושנותם ותתנינון לכותר גם יתנון שעוסקים בתורה כולהו עתה אקבצם מגלותם ואם מעט מהם יעסקו ויחלו אותו מעט ויחלו כמו לא יחל דברו: מגת המלך. שנהנין מחנות למלך מסים: ארגונא. כריא חדתא. חפירה גדולה שחופרין לכנס שם מים הרבה להשקות מפנה שדות ע"י דליה ורדך נגרים ופסקה) ליתן ליתומין חלק בחפירה זו שהן נהנין מפנה כאחרים: לא מידויל. שלא יגבעו המים ונמצאת מציאה מעות יתומים בבדי: לאגלי גפא. זהו שעושין מחיצה או גדר סמוך לחומת העיר מבחוץ כדי להגן על החומה ועל שם כך קרי אגלי גפא לשון הגפת דלתות בלומר לעולל שערים שעושין לפני פינת העיר משום מצור העיר: לכריא פתיא. שחופרין למלאות ממנו מים לשתות ועל שם כך קרי ליה כריא פתיא שדולין בכלי חרס כמו (נדרים ל ופ"מ) פתיא אוכמא: אפי' מרבנן. שהן שותין מבנו כאחרים: ואי קא נפקי באכלוזא. כלומר מוצאין חבורות בני העיר הן עצמן (ואינן) [ואינה] חופרין ואינן שוכרין רבנן לא עבדי הכי מפני כבוד תורה: פתח אוצר בשני בצורות. לפרנס עניים: בעל הלכות. זה ששונה ברייתות. אף על גב דבדוכתא אחרינא אמרי' בעלי הלכות אלו בעלי משנה הבא הואיל ותני בעלי משנה צריכין למיסר דהלכות אלו ברייתות הן: כבלב ובעורב. דכתיב ורחמיו על כל מעשיו: רבי לפרנס. שלא היה רוצה

הגהות הב"ח

(א) גמ' רב חנן בר רב מסברא רמא כרגא וכו' אבנר מר אדאורייתא: (ב) רש"י ד"ה נחמן: פרק הכוכב סכיכות: (ג) תוס' ד"ה יתיב וכו' כדפי' הקונטרס דרב יוסף קבלם הכא משום שלוש. ל"נ לקמן דף ח"ת ד"ה דלא פיימוה:

נוסא

כאה נמן יהא אדיר ויהא כאנשי העיר

נוסא

ו) אף גזרים מיתומים

ב) פדיון שבויים נחשב מצוה רבה

נוסא

כאה נמן יהא אדיר ויהא כאנשי העיר

נוסא

ג) תלוזאים ו-אגלי גפא ב-כריא פתיא

נוסא

ד) מאיר-מ טבון מאזוזה רב. מאיר הני מסרו את הגלגל רב. בראשון טבון רב. לא נגע לפנים אות זאי. ואולם בגרת בגירת בלשון שאין קורעים באר לאולה אלא בגבול זאי. ואולם

נוסא

ו) אף גזרים מיתומים

ב) פדיון שבויים נחשב מצוה רבה

ה) גגלה ד"ל ופסק שימו מיומים תלק וכו'. ב) נ"ל הא למיקריא מיתמה מתא וכו'. ג) נ"ל מייב ליתן תלקו בכסות: לפסי העיר שקורין שפיל"א וכו'.